

שבא התנא להשמיענו. (3)

וכדאביי! דאמר אביי:

זונה גויה אתננה אסור. ומכל מקום כהן — שהזונה אסורה עליו, ולוקה עליה — הבא עליה אינו לוקה משום [ויקרא כא]: "אלמנה וגרושה וחללה זונה את אלה לא יקח ... ולא יחלל זרעו בעמיו", וכדמפרש טעמא לקמן. (4)

זונה ישראלית, היינו מי שהיא אסורה על הבעול אתננה — שנתן לה הבעול האסור לה — מותר שאין זו זנות לענין אתנן, ואילו כהן הבא עליה אחר שנבעלה בעילת

איסור, הרי זה לוקה עליה משום "ולא יחלל זרעו בעמיו" (5) ומשום שבבעילתה לאסור לה נעשתה זונה ונאסרה לכהן, וכדמפרש לקמן מאי שנא אתנן מאיסור זונה.

ומפרשינן טעמא דאביי: זונה גויה אתננה אסור, משום דגמור "תועבה" "תועבה" מעריות, [נאמר באתנן זונה — דברים כג יט — "לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב. תועבת ה' אלהיך גם שניהם", ונאמר בסוף פרשת עריות [ויקרא יח כז] "ולא תעשו מכל התועבות האלה"], מה עריות דלא תפסי בהו קידושי, אף זונה בהך דלא תפסי בה קידושי, והרי גויה אין תופסין בה קידושי. (6)

התוספות, שרבא אכן חולק על הברייתא הזו, ואין להוכיח שלא כדבריו מברייתא שלא נשנית בי רבי חיאי ורבי אושעיא.

4. לפי הגירסא כאן, משמע שמשום לאו זה הוא דאינו לוקה, וכדמפרש טעמא לקמן משום שאין זה זרעו, אבל לוקה עליה משום לאו ד"אשה זונה וחללה לא יקחו" [ויקרא כא ז]. אבל בתמורה כט ב הגירסא היא: "אינו לוקה עליה משום זונה, מאי טעמא, דאמר קרא ולא יחלל זרעו בעמיו", ומשמע, שהוא לימוד שאין בה איסור משום זונה, כיון שלא שייך בה מאמר הכתוב "ולא יחלל זרעו בעמיו", וראה עוד בהערה הבאה.

5. בתמורה כט ב הגירסא היא: כהן הבא עליה לוקה עליה משום זונה, מאי טעמא, דאמר קרא, "ולא יחלל זרעו".

6. יש להעיר בלשון הגמרא, שמתחילה משמע, שהוצרכנו לגזירה שוה כדי לאסור את אתננה, ומסברא חיצונית לא היינו אוסרים את אתננה.

3. א. לכאורה היה נראה מדברי הגמרא, שאין שום זונה ישראלית שיהא אתננה חשוב אתנן, שהרי אם כן, למה לנו לאוקמא לחיוב אתנן במעשר בהמה בזונה גויה, ולדחוק שהנידון הוא לבעול ולא לזונה עצמה, והרי יש לנו לפרש בזונה ישראלית, שאתננה אתנן.

אך בתוספות כתבו לא כן, אלא שגם אשה שהיא מחייבי כריתות לבעול [ולא רק מלקות], אף אתננה אתנן. [ובפשטו מוכרח הוא כן, ממקור הגמרא שזונה ישראלית אין אתננה אתנן, שהוא משום דילפינן בגזירה שוה מפרשת עריות, דבעינן ערוה דלא תפסי קידושי, ואם כן, כל אלו שאין קידושי תופסין בהן אתננה אתנן, וראה בזה בתוספות].

ומה שלא פירשה הברייתא בזונה ישראלית מחייבי כריתות, ביארו התוספות שהוא משום דאתא הברייתא לאשמועינן דזונה ישראלית [שאינה מחייבי כריתות] אתננה מותר.

ב. דין אתנן זונה בזונה ישראלית שתפסי בה קידושי, היא מחלוקת אביי ורבא בתמורה כט ב. ולדעת רבא — שאף זונה ישראלית אתננה אסור — חזרה קושיא למקומה! ? וכתבו